

”Siionista on tuleva Pelastaja.” Room.11 pohdintaa.

Juhani Viitala
Siipyy 6.7.2013

Tarkastelen tässä luennossa Room.11 opetusta Israelin pelastuksesta laajemman asiayhteyden eli Room.9-11 valossa. Käytän pohdintani lähteinä WELSin professoreiden Siegbert W. Beckerin ja Armin J. Panningin Roomalaiskirjeen kommentaareja sekä WELSin prof. Adolf Hönecken dogmatiikkaa. Esillä on myös Ohio synodin prof. R.C.H. Lenskin kommentaari sen kirkkoyhteydessämme saaman arvostuksen tähden.¹ Esitän myös yhteenvedon kirjeenvaihtokeskustelustani WELSin Skandinavian yhteysmiesten prof. John F. Brugin ja pastori John Viehtsin kanssa. Selvitän luennossa Roomalaiskirjeen keskeisiä Israelin pelastukseen liittyviä käsitteitä, kuten paatumus, jäännös, luonnollinen Israel ja hengellinen Israel, koko (kaikki) Israel ja Israelin ja pakanoitten täyteys. Johtopäätöksenä voin sanoa, että kirkkomme SLT:n tai sisarkirkkojemme opetus ei sisällä mitään, mikä olisi ristiriidassa Room.11 luvun opetuksen kanssa. Israelin niin kuin kaikkien kansojen pelastus perustuu Kristuksen ensimmäiseen tulemukseen ja ristillä täytettyyn työhön.

Israelin pelastus perustuu Kristuksen työhön hänen ensimmäisessä tulemuksessaan²

Apostoli Paavali lainaa Room.11:26:ssa ”itsenäisesti” prof. Jesajaa (Jes.59:20: ”Mutta Siionille se tulee lunastajana...”). Paavali ei kuitenkaan sanokaan ”**Siionille** tulee pelastaja”, kuten Jesaja, vaan käyttää omaa ilmaisu ”**Siionista** on tuleva pelastaja”. 700-luvulla ennen Kristuksen syntymää elänyt prof. Jesaja ennustaa tulevaisuudessa tapahtuvan Kristuksen ensimmäisen tulemuksen Siionille. Myöskään apostoli Paavali, joka kirjoitti Roomalaiskirjeen v. 57 jälkeen Kristuksen syntymän³, ei viittaa Kristuksen toiseen tulemukseen vaan jo tapahtuneeseen Kristuksen ensimmäiseen tulemukseen. Tämä todistuu sillä, että hän ei sano Pelastajan tulevan taivaasta

¹ Lenskistä ks. alaviite 4. Prof. Leonhardt Göppeltin kirjoja en luennossa hyödynnä. Häntä arvostavat Suomessa konservatiiviset evankeeliset raamatunselittäjät (esim. Jukka Thuren ja Erkki ja Olli Koskenniemi) hänen Uutta testamenttia ja juutalaisuutta koskevien tutkimustensa ansiosta. Göppelt hyväksyy kuitenkin osittain korkeamman kritiikin (higher criticism) oletukset (esim. toinen Jesaja, Mooseksen kirjojen lähde teoria, Danielin kirjan ajoitus, osa evankeliumeiden sisällöstä ei ole todellisen historian todistusta vaan kirjoittajien tai myöhempien toimittajien lisäyksiä) eikä siis usko Raamatussa olevan historiallisen todistuksen täydelliseen luotettavuuteen. Siksi Raamattuun luottava luterilainen on WELSin pastorin John Viehtsin sanoin ”epäluuloinen” Göppeltiin nähden, vaikka hän onkin moniin muihin korkeata kritiikkiä käyttäviin teologeihin verrattuna ”suhteellisen konservatiivinen”. Tähän Viehts päätyy arvioituaan Göppeltin kirjaa ”Jesus, Paul and Judaism”, Hamburg University 1964. Arvio lähetetty Juhani Viitalalle sähköpostissa 18.4.2013.

² Franz Pieper selvittää dogmatiikassaan, osa 3, s. 527-534 väitettä juutalaisten yleisestä kääntymyksestä. Suomentetussa Pieper-Müllerin dogmatiikassa on aiheesta tyypistetty selvitys s. 625-628. Pieper korostaa, että Raamattu vakuuttaa armon oven olevan auki niin juutalaisille kuin pakanoille. Jumala ei ole hajottanut juutalaisia pakanoitten keskuuteen sulkeakseen heidät pelastuksesta vaan yllyttääkseen heitä uskomaan Kristukseen Messiaaseen uskovien kristittyjen todistuksen ja esimerkin kautta. Tämä oikea asenne juutalaisiin estää meitä pitämästä Israelin tilaa sydämen paatumuksena ja tuomion kirouksena, joka otetaan pois myöhemmin (s.533). Armon ovi on siis Pieperin mukaan jo nyt juutalaisille auki. Pieper toteaa myös liittoutuneiden luvanneen ensimmäisen maailmansodan jälkeen juutalaisille paluun ja kansallisen kodin Palestiinassa, mutta arvioi tämän puhasoppisten juutalaisten kannalta ongelmaksi, koska he syntyensä katumisen ja Jeesukseen uskomisen sijaan rakentavat unelmaa temppelin jälleenrakentamisesta jumalanpalveluksineen Palestiinaan. Reformijuutalaisten ongelmana taas on väärä visio juutalaisen älymystön paremmuudesta ja oppineisuudesta, mikä saavutetaan Öljyvuorella olevan juutalaisen yliopiston kautta (s.534). Pieper (s.527) mainitsee messiaanin juutalaisen, lut. prof. F.A: Philippin muuttaneen kantansa juutalaisten yleisestä kääntymyksestä kaikkien aikojen jäännöksen jatkuvaan keräämiseen Roomalaiskirjeensä kommentaarin 3. painoksessa v. 1866.

³ Roomalaiskirjeen ajoitus Armin J. Panningiltä. Romans. NPH 1999, s.2.

(Kristuksen toinen tulemus tapahtuu taivaasta) vaan Siionista, mikä viittaa Kristuksen Beetlehemissä ajanlaskumme alussa jo tapahtuneeseen ensimmäiseen tulemukseen⁴. Apostoli Paavalin itsenäinen, Pyhän Hengen inspiroima sananvalinta on merkittävä, koska se osoittaa, ettei ”koko Israelilla” (Room.11:26, Rk98) tai kaikella Israelilla (Room.11:26, Rk38) ole muuta tietä pelastukseen, kuin usko siihen syntien sovittukseen, jonka Jeesus Kristus toimitti ristillä Jerusalemissa. Vain **tällä tavalla** (Room.11:26) juutalaiset ovat pelastuneet ja pelastuvat patriarkoista lähtien: uskomalla luvattuun (vanha liitto) tai jo tulleeeseen (uusi liitto) Pelastajaan eli Messiaaseen. Kohdassa ei ole mitään, mikä voitaisiin tulkita profetiaksi erityisestä armon lähettämisestä Jumalan kansalle välittömästi ennen tuomiopäivää. Kysymys on yhdestä ja samasta Herramme ja Vapahtajamme ristillä täyttämän työn tuomasta armosta, joka vastaanotetaan uskolla.

Apostoli Paavali lainaa samassa yhteydessä (Room.11:27) profeetta Jeremiaa (31:31 ”Minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton). Jeremia profetoi armon uudesta liitosta, joka perustetaan tulevan Vapahtajan, Messiaan loppuunsaattaman työn kautta. Tätä liittoa apostoli Paavali tarkoittaa, kun hän sanoo: ”Ja tämä on oleva minun liittoni heidän kanssaan, kun minä otan pois heidän syntinsä” (Room.11:27). Tämäkään kohta ei puhu juutalaisille lähetettävästä erityisestä armosta välittömästi ennen Kristuksen toista tulemusta vaan se profetoi juutalaisten siirtymisen vanhasta liitosta uuteen liittoon. Jumalattoman pelastus uudessa liitossa perustuu Jeesuksen kuolemaan meidän syntiemme tähden ja hänen ylösnousemukseensa meidän vanhurskauttamisemme tähden (Room.4:25).

Luonnollinen Israel ja hengellinen Israel

Roomalaiskirjeen 9. luvussa apostoli Paavali alkaa käsitellä kysymystä, mitä juutalaiselle kansalle, jonka Jumala valitsi omakseen (Jes.45:4: ”Palvelijani Jaakobin ja valittuni Israelin tähden minä kutsuin sinut nimeltä ja annoin sinulle kunnianimen, vaikka sinä et minua tuntenut.”) ja jolla on suuria siunauksia, kuten kantaisien kanssa tehdyt liitot ja ennen kaikkea lupaus Messiaasta, Pelastajasta, on tapahtunut. Miten on mahdollista, että suuresti siunatut juutalaiset ovat torjuneet laajassa mitassa Messiaan, Kristuksen vaikka mikään ei voi erottaa meitä Kristuksen rakkaudesta Room.8:35-39n mukaan.

Aabraham, Iisak, Jaakob, Daavid, Salomo ja Juuda olivat kaikki juutalaisia, samoin kuin suurin siunaus, Kristus lihansa puolesta (Room.9:5). Itse Kristus oli ihmisyytensä puolesta juutalainen. Jumala ei olisi voinut tehdä mitään enempää juutalaisten puolesta. On siis selvää, että ei ole Jumalan syy, että useimmat juutalaiset eivät ole tänään Jumalan kansaa varsinaisessa eli Kristukseen uskomisen merkityksessä. Jesaja kertoo 5:1-7, miten Jumala teki viinitarhan. Siihen hän istutti valiolaatuaisia viiniköynnöksiä eli juutalaisia. Hän hoiti ja suojeli sitä vihollisilta. Kun hän sitten aikoi poimia viinitarhasta rypäleitä, se kasvoikin vain villimarjoja. Jumala kysyy: ”Mitä olisi viinitarhalleni vielä ollut tehtävä, jota en olisi sille tehnyt?” (5:5). Voimme kysyä saman

⁴ Paavalin käyttämä sana ”Siionista” viittaa ehdottomasti Kristuksen ensimmäiseen eikä toiseen tulemukseen. Paavali ei lainaa sen enempää Jesajan alkuperäistä ilmaisua ”Siionille” kuin alkukristittyjen käyttämää Vanhan testamentin kreikankielisen käännöksen Septuagintan ilmaisua ”Siionin tähden” vaan toteaa Pyhän Hengen innoittamana Pelastajan tulevan Siionista. Tässä ei ole kysymys Paavalin ”muistivirheestä” vaan hänen tietoisesta sananvalinnastaan: sanonta on elintärkeä Paavalin tarkoittamalle merkitykselle. ”Siionista viittaa Kristuksen ensimmäiseen tulemukseen”. R.C.H. Lenski. The Interpretation of St. Paul's Epistle to the Romans 8-16. s. 729. Internet. Lenskin tähän opetukseen viittaa Lenskin kanssa saman johtopäätöksen tekevä helluntailainen Osmo Haavisto. Israel ajassa ja iäisyudessa. Aikamedia 2013, s.167-169. Lenski oli luterilaisen Ohio synodin professori (myöh. ALC), joka julkaisi perusteellisen, myös tunnustuksellisten luterilaisten arvostaman selityksen jokaiseen Uuden testamentin kirjaan. Lenski pitäytyi Raamatun sanainspiraatioon ja erehtymättömyyteen. Hänen arvostetulle selitykselleen ”luo varjon” vaikeus hyväksyä objektiivista vanhurskauttamista ja pelastukseen valinnan käsittämisen tapahtuvaksi etukäteen nähdyn uskon perusteella. Stephen Geiger. Richard Charles Henry Lenski: The Exegetical Task, s.5-7. WELS Essays' file. s.5-7.

kysymyksen tänään. ”Mitä enemmän Jumala olisi voinut tehdä juutalaisten hyväksi apostoli Paavalin aikana, mitä hän ei ollut jo tehnyt? Heillä oli kaikki mahdolliset etuoikeudet.

Apostoli Paavali vastaa: ”Mutta ei niin, että Jumalan Sana olisi harhaan mennyt” (Room.9:6a). Useimmat niistä siunauksista, jotka juutalaiset saivat, olivat osa Jumalan Sanaa: Lupaukset, lain antaminen, liitot ja lapseksi ottaminen. Paavali sanoo: ”Heille on uskottu, mitä Jumala on puhunut” (Room.3:2). Oliko siis väärin, että Jumala antoi juutalaisille sellaiset siunaukset? Tähän Paavali vastaa: Sitä johtopäätöstä ei tule vetää: ”Sillä eivät kaikki ne, jotka ovat Israelista, ole silti Israel” (Room.9:6b). Vastaavasti voimme sanoa. Eivät kaikki kirkon jäsenet ole todellisia kirkon jäseniä eli eivät kaikki Kristukseen kastetut ole Kristukseen uskovia. Jokainen juutalainen ei ollut tosi juutalainen. Paavali sanoi: ”Sillä ei se ole juutalainen, joka vain ulkonaisesti on juutalainen... vaan se on juutalainen, joka sisällisesti on juutalainen” (Room.2:28,29). Room. 4:11-12ssa Paavali todistaa, että Aabraham on ”kaikkien isä, jotka ...uskovat”, olivatpa he sitten ympärileikkaamattomia tai ympärileikattuja. Jos he eivät usko, he eivät ole Aabrahamin lapsia. Tässä (Room.9:6b) Paavali sanoo uudestaan, että jokainen israelilainen ei ole israelilainen. Becker tekee yhteenvedon: ”Vaikka israelilaiset olivat Jumalan valittu kansa, ei jokainen Jumalan valitun kansan jäsen ole yksi valituista. Jokainen heistä ei ollut ihminen, jonka Jumala oli ’edeltämäärännyt Poikansa kuvan kaltaisiksi, että hän olisi esikoinen monien veljien joukossa”” (Room.8:29)⁵.

Israelin pelastusta ei voi ymmärtää oikein, ellei osaa tehdä tätä eroa hengellisen Israelin (Jaakobin hengelliset jälkeläiset) ja luonnollisen Israelin (Jaakobin fyysiset jälkeläiset) välillä. Apostoli Paavali tuo tämän tärkeän Raamatussa olevan Israelin kaksimerkityksellisyys selvästi esiin Room.9:6:ssa. ”Eivät kaikki ne, jotka ovat Israelista (luonnollinen Israel), ole silti Israel (hengellinen Israel).” Sama erottelu tulee esiin myös Aabrahamin jälkeläisten kohdalla (luonnolliset jälkeläiset ja Aabrahamin lapset, jotka ovat hänen hengellisiä perillisiä). ”Eivät kaikki ole lapsia sen tähden, että ovat Aabrahamin siementä, vaan: ’Iisakista sinä saat nimellesi jälkeläiset’; se on: eivät ne, jotka lihan puolesta ovat lapsia, ole Jumalan lapsia, vaan lupauksen lapset, ne luetaan siemeneksi” (Room.9:7-8). Tämä erottelu on elintärkeä niin Vanhan kuin Uuden testamentin profetioiden ymmärtämiseksi. Jumalan Israelille julistamat profetiat (lukuun ottamatta heille annettua maata koskevia ennustuksia) Vanhassa testamentissa annettiin tosi Israelille, tosi uskoville Israelissa...⁶ Kun pidämme kiinni tästä Raamatun periaatteesta, tulemme johtopäätökseen, että kaikki jotka ovat Israel hengellisessä mielessä, pelastuvat. Apostoli Paavali tarkoittaa siis hengellistä Israelia, kun hän sanoo: ”Kaikki Israel on pelastuva” (Room.11:26).

Tunnustukselliset luterilaiset eivät pidä kirkollisesti erottavana sitä sisällytetäänkö Room.11 hengelliseen Israeliin vain Israelin kansan valitut juutalaiset (Siegbert Becker, Armin Panning, Frans Pieper, G. Stöckhardt ja R.C.H. Lenski) vai valitut juutalaiset ja valitut pakanat yhdessä (John F. Brug). Sen sijaan selitys, jonka mukaan ”kaikki Israel” tarkoittaa jokaista juutalaista syntyperää olevaa ihmistä (koko kansaa, joka periytyy Aabrahamista) torjutaan. Prof. Panning selittää:

”Tulkinta, jonka mukaan ”kaikki Israel” tarkoittaa jokaista juutalaista, näyttää ensi näkemältä tämän kohdan loogiselta selitykseltä. Roomalaiskirjeen asiayhteys ei kuitenkaan salli tämän merkityksen pysyvän pystyssä. Useat Paavalin lausumat tekevät tämän tulkinnan mahdottomaksi. Pane merkille esimerkiksi, että Room. 9:27:ssä apostoli lainaa Jesajan tuomiota uskottomasta Israelista: ”Vaikka Israelin lapset olisivat luvultaan kuin meren hiekka, niin pelastuu heistä vain jäännös.” Käsite jäännös ei jätä mahdollisuutta ajatukselle kaikkien juutalaisten joukkokääntymisestä.

⁵ Siegbert W. Becker: Commentary on Romans. Wisconsin Lutheran Seminary press. 1992. s. 85.

⁶ Julian G. Anderson. The Story of Jesus the Messiah. Acts and Letters. Teacher’s Manual. s. 46-47. Anderson on sisarkirkomme ELSn Uuden testamentin emeritusprofessori.

Tai muista, että Paavali puhuu 11:13,14 Jumalan armollisesta tarkoituksesta tehdä Israel kateelliseksi pakanoille menevistä siunauksista. Hän sanoo: 'Koska olen pakanain apostoli, pidän minä virkaani kunniasa, sytyttääkseni, jos mahdollista, kiivauteen (kateutta Rk98) niitä, jotka ovat minun heimolaisiani, ja pelastaakseni edes muutamia heistä.' Kun Paavali sanoo 'muutamia', ei siinä ole ajatusta heidän kaikkien voittamisesta.⁷

Ensimmäinen kristitty marttyyri Stefanus, jonka juutalaiset kivittivät kuoliaaksi, sanoi heille ennen kuolemaansa: "Te niskurit ja ympärileikkaamattomat sydämeltä ja korvilta, **aina te vastustatte Pyhää Henkeä** – niin kuin teidän isänne, niin tekin" (Apt.7:51). Beckerin mukaan tämä vastustus tulee jatkumaan loppuun saakka. Apostoli viittaa tämän vastustuksen ilmenemiseen prof. Elian aikana: "Herra, he ovat tappaneet sinun profeettasi ja hajottaneet sinun alttarisi, ja minä yksin olen jäänyt jäljelle, ja he väijyvät minun henkeäni" (Room.11:3). Kuitenkin suuren juutalaisen enemmistön torjuessa Jumalan armon, **muutamia juutalaisia aina pelastuu**: "Minä olen jättänyt itselleni seitsemäntuhatta miestä, jotka eivät ole notkistaneet polvea Baalille" (Room.11:4). Siegbert W. Becker pitää tätä apostoli Paavalin tarkoittamana salaisuutena, mysteerinä.

"Aina maailmanloppuun saakka juutalaiset ovat olemassa erillisenä kansana, joka vastustaa evankeliumia; kaikesta huolimatta jokaisena aikana on joitain juutalaisia, jotka tuodaan Kristuksen armon valtakuntaan."⁸

Becker varoittaa siitä väärästä tulkinnasta, jonka milleniaalisena unelmana on (millenium [lat] = tuhatvuotiskausi) kaikkien juutalaisten lopullinen kääntyminen. Apostoli Paavali puhuu Roomalaiskirjeen kohdassa "Kaikki Israel on pelastuva" (Room.11:26) Israelista samassa merkityksessä, kuin hän on puhunut melkein poikkeuksetta koko kirjeessään. Kun Kristukselle kootaan pakanoitten täytettä, niin samanaikaisesti kootaan Kristukselle sieluja myös juutalaisten keskuudesta (juutalaisten täyteyttä, Room.11:12). Aina siihen päivään saakka kun Jeesus Kristus ilmestyy kunniasaan, tulee itsensä paaduttaneiden juutalaisten keskuudessa aina olemaan niitä, jotka tulevat tuntemaan Vapahtajan. Tällä tavalla lopullinen tulos on, että koko Israel pelastuu. Kaikki ne juutalaiset pelastuvat, jotka ovat teossa ja totuudessa Aabrahamin lapsia, ei ainoastaan lihan mukaan vaan hengen mukaan. Jeesus sanoo omasta paluustaan: "Kun Ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä?" (Luuk.18:8). Jumala ei ole Beckerin mukaan ristiriidassa itsensä kanssa, niin että hän hemmottelisi viimeisen sukupolven paatunutta joukkoa rakkaana, kun hän on kohdellut monien sukupolvien edellistä paatunutta joukkoa ankaruudella.⁹ "Katso siis Jumalan hyvyttä ja ankaruutta: Jumalan ankaruutta langenneita kohtaan, mutta hänen hyvyttänsä sinua kohtaan, jos hänen hyvydessänsä pysyt" (Room.11:22a).

Jumala haluaa juutalaisten pelastuvan

"Koko päivän minä olen ojentanut käsiäni tottelematonta ja uppiniskaista kansaa kohden" (Room.10:21). Israelilla oli evankeliumi, Jumalan ilmoitus, kaikki, mitä Jumala antaa ihmisille tehdäksään heistä uskovia. He kuulivat Jumalan sanojen kutsuvan itseään, mutta he eivät tulleet. Mitä sana uppiniskainen tarkoittaa? Kun ojennamme kätemme lasta kohden, hän tietää, että haluamme hänen tulevan luoksemme, vaikka hän ei osaisi sanoa vielä mitään. Kun ojennamme noin

⁷ Panning, s. 193.

⁸ Becker, s.97. Panning (s. 197) sanoo salaisuuden olevan se, että "koko Uuden liiton aikakaudella juutalaisia tuodaan kristilliseen kirkkoon yhdessä pakanoiden kanssa vaikka päinvastainen näyttää ilmeiseltä." Tällä tavalla koko Israel on pelastuva eli tällä tavalla Jumalan valittujen kokonaissumma Israelin kansasta tuodaan kristilliseen kirkkoon, vaikka tällä hetkellä näyttää siltä aivan kuin Jumala olisi leikannut heidät pois. Ef.3:3-6 käyttää samaa sanaa salaisuus (mysterion) siitä, että **evankeliumi kuuluu juutalaisten lisäksi myös pakanoille**.

⁹ Becker, s. 97.

kätemme, lapsi joko tulee luoksemme tai kääntyy pois. Mikäli lapsi kääntyy pois, hän on tottelematon ja uppiniskainen lapsi. Vaikka olisi kysymyksessä lapsenlapsi, emme jaksaisi kovin kauaa ojentaa käsiämme häntä kohden, jos hän koko ajan kääntyisi pois. Yrittäisimme kenties uudestaan parin päivän päästä. Mutta Jumala ojentaa koko ajan käsiään Israelia kohden. Hän haluaa kansansa tulevan luokseen, mutta he kääntyvät pois. Onko Israel kadotettu sen tähden, että Jumala ennaltamääräsi heidät kadotukseen, että Jumala ei kovasti yrittänyt pelastaa heitä? Mikäli yritämme pitää käsiämme ojennettuina puolen tunnin ajan, me jo väsymme. Calvinisti sanoo: ”Epäuskoiset ovat kadotettuja, koska Jumala ei tahtonut heidän pelastuvan.” Apostoli Paavali sanoo: ”Jumala tahtoo kaikkien ihmisten pelastuvan”(1.Tim.2:4). Jumala yritti kovasti, mutta he eivät tahtoneet. Jos he siis ovat kadotettuja, se on heidän oma syynsä. Jos he pelastuvat, kenen ansio se on? Jumalan ansio. Jos pakanat pelastuvat, ansio kuuluu Jumalalle. He ovat yhtä pahoja kuin juutalaiset, mutta he pelastuvat, koska Jumala on heille armollinen. Becker kertoo miehestä, joka tuli kirkkoon nauraakseen evankeliumin saarnaajalle. Kun hän lähti pois, hänestä oli tullut uskova ja harras rukouksen ihminen.¹⁰

Mitä odottaisimme Jumalan tekevän tottelemattomalle, uppiniskaiselle kansalle? Jos lapsi ei tule luoksemme, käännyimme pois. Hylkäsikö Jumala kansansa? Ei. Paavali oli tottelematon, kirkon vainoaja, mutta kuitenkin Jumala pelasti hänet. ”Minä sanon siis: ei kaiketi Jumala ole hyljännyt kansaansa? Pois se! Sillä olenhan minäkin israelilainen” (Room.10:1). Prof. Elia ajatteli olevansa ainoa tosi Jumalalle uskollinen Israelissa. Mutta Jumala ilmoitti hänelle, että hän oli säilyttänyt jäännöksen itselleen. Kun Paavalin aikana useimmat juutalaiset kääntyivät evankeliumia vastaan, oli silti yhä monia, jotka hyväksyivät sen. Paavali sanoo tästä jäännöksestä: ”Samoin on nyt tänäkin aikana olemassa jäännös armon valinnan mukaan” (Room.11:5). Tämä juutalaisten jäännös on oleva kaikkina aikoina, ja kun viimeinenkin jäännökseen kuuluva on pelastunut, on toteutunut Room.11:26: ”Tällä tavalla kaikki Israel on pelastuva.”

”Sillä jos sinä olet leikattu luonnollisesta metsäöljyjuusta ja vasten luontoa oksastettu jaloon öljyjuuhun, kuinka paljoa enemmän nämä luonnolliset oksat tulevat oksastettaviksi omaan öljyjuuhunsa!” (Room.11:24). Paavali ei koskaan menettänyt toivoaan juutalaisten puolesta. Jotkut tänäkin päivänä elävistä juutalaisista ovat ihmisiä, jotka Jumala on valinnut, jäännöstä. Jumalan kädet ovat yhä ojennettuina juutalaisia kohti. Hän rakastaa heitä huolimatta siitä, että he ovat torjuneet hänen armonsa. Becker sanoo: ”Älä siis lopeta yritystä voittaa juutalaisia Kristukselle. Jotkut pelastuvat.”¹¹

Juutalaisen kääntyminen kristityksi tuo aina suuren siunauksen kristilliselle seurakunnalle. Becker mainitsee Felix Mendelssohnin (1809-1847) suurenmoisen musiikin (esim. viides sinfonia ”Uskonpuhdistus”) ja August Neanderin (1789-1850), joka kirjoitti yhden parhaista kristillisen kirkon historiaa käsittelevistä teoksista.¹² Apostoli Paavali toimitti innokkaasti virkaansa Jumalan kutsumana ei-juutalaisten lähetyssaarnaajana voittaakseen niin monia pakanoita kuin mahdollista Kristukselle. ”Mitä suurempi kääntyneiden pakanoiden määrä, sitä suurempi – inhimillisesti puhuen – olisi juutalaisten reaktio. Ikään kuin vastareaktiona he tunsivat vetoa niihin siunauksiin, joiden he näkisivät menevän yhä enemmän heidän ei-juutalaisille kristityille naapureilleen. Kateudesta myös heidät vedettäisiin Kristuksen ja hänen siunaustensa luo.”¹³

Paavali haluaa innokkaasti kaikkien omien maanmiestensä pelastuvan ja on mukana suurella innolla Jumalan suunnitelmassa. Mutta hän ei kuitenkaan koskaan kadota näkyvistään Vanhan testamentin

¹⁰ Becker, s. 94.

¹¹ Becker, s.97.

¹² Becker, s.96.

¹³ Panning, s.185.

profeettojen todellisuudentajua, kun he sanoivat vain jäännöksen pelastuvan. Apostoli ei koskaan kuvittele mielessään Aabrahamin biologisten jälkeläisten joukkokääntymystä.¹⁴

Yhteenveto prof. John F. Brugin opetuksesta Room.11:25-27¹⁵

Tämä teksti opettaa juuri päinvastaista, kuin mitä Jacobs sanoo. Luku 11 nousee Roomalaiskirjeen luvusta 9. Paavali nostaa esiin kysymyksen, miten Jumalan lupaukset Israelille voivat olla totta, kun niin monet Israelissa ovat kadotettuja. Hän selittää tätä Room.9-11 kokonaisuudessa. "Kaikki Israel on pelastuva" toteutuu niiden kaikkien juutalaisten ja kristittyjen kautta, jotka tulevat Kristuksen tykö. Jacobsin mielipiteen perusvirhepäätelmä on, että teksti ei sano, että sitten koko Israel tulee pelastumaan. Se sanoo: tällä tavalla koko Israel tulee pelastumaan. Emme voi sivuuttaa, mitä teksti sanoo. Kreikkalainen alkuteksti ei missään sano: sitten.

Jos joku selittää Israelin tässä tarkoittavan kirjaimellisesti kaikkia juutalaisia, silloin sana kaikki on otettava kirjaimellisesti. Teksti ei nimittäin sano enemmistö Israelista tai paljon Israelista vaan kaikki Israel pelastuu.

Kaikkien juutalaisten kääntymistä Raamattu ei lupaa. Raamattu ei sano, ettei voisi olla suurta juutalaisten kääntymistä, mutta Raamattu ei anna sellaista lupausta. Kun joku sanoo, että "kaikki juutalaiset" kääntyvät, on kysyttävä mitä hän sillä tarkoittaa. Tarkoittaako hän jokaista yksilöä? Israelin historiassa ei ole koskaan ollut aikajaksoa, jolloin jokainen juutalainen olisi uskonut. Kristityillä voi olla toivo, että tulee olemaan suuri juutalaisten kääntymys, mutta hän ei voi opettaa, että Raamattu vaatii tai opettaa sellaista oppia. Tätä ei voi pitää muuna kuin yksityisen kristityn toivona.

On virhe yrittää keskustella Room.11:25-26sta pitämättä mielessään koko lukujen 9-11 sisältöä. Paavali esittää kysymyksen miten Jumalan lupaus pelastaa Israel voi olla totta, kun niin monet juutalaiset ovat kadotettuja? Osa vastausta on se, että koko Israel ei ole Israel. Koska Israel, jolle on luvattu pelastus, on jokainen, joka uskoo Jeesukseen, oli hän sitten juutalainen tai pakana¹⁶, niin kaikki mikä on tarpeellista "koko Israelille, jotta se pelastuisi" on se, että kaikki jotka uskovat Kristukseen, pelastuvat. Tämän lupauksen täyttymiseksi ei ole välttämätöntä, että kaikki juutalaiset menneinä aikoina, nykyisenä aikana tai tulevaisuudessa pelastuvat. Tämä on Paavalin päänäkökohta, ja nämä jakeet ovat johtopäätös tuosta päänäkökohdasta.

Jos joku opettaa, että "koko Israelin pelastuminen" tarkoittaa, että lopunajalla juutalaisten paatumus otetaan pois, ja suuri joukko juutalaisia pelastuu uskon kautta Jeesukseen, niin miten "suuri joukko juutalaisia" on sama kuin "koko Israel"? Suuri joukko juutalaisia" on korkeintaan osa Israelia, mutta ei koko Israel. Room.11:25-26:ssä on kolme osaa eikä mikään niistä sano, että kaikki juutalaiset tulevat pelastumaan.

¹⁴ Panning, s.186-187.

¹⁵ Pyysin prof. Brugilta kannanottoa Henry Jacobsin (General Councilin johtava teologi, 1844-1932) ja Georg Stöckhardtin (Missouri synodi,1842-1913) selitykseen Room.11:25-27. Jacobs edusti kantaa, jonka mukaan juutalainen kansa kääntyy aikojen lopulla ja Stöckhardt kantaa, jonka mukaan ko. kohta puhuu kaikkien aikojen juutalaisten yhteisestä jäännöksestä, joka pelastuu. Teksti on tekemäni yhteenveto Brugin minulle lähettämistä sähköpostiviesteistä (14.2. ja 16.2. 2012 sekä 18.6.2013)

¹⁶ "Ja kaikille, jotka tämän säännön mukaan vaeltavat, kaikille heille rauha ja laupeus, ja Jumalan Israelille!" (Gal.6:16). Tämän säännön seuraaminen tarkoittaa laista vapaan evankeliumin, joka antaa kaiken vapaana lahjana, vastaanottamista uskolla. Kaikki, jotka uskovat siihen, ovat todella Jumalan kansaa. He ovat "tosi" Israel, eivät ne, jotka ympärileikkauksen kautta asettavat itse vanhentuneen lakikokoelman alaisuuteen. Armin J. Panning. Galatians, Ephesians. NPH 1997. s. 114.

Osa 1: Osittainen paatuminen on tapahtunut Israelille. Tässä sanotaan selvästi, että kaikki juutalaiset eivät pelastu, vain osa pelastuu. Tässä ei sanota kuinka suuri tai pieni tuo osa on, joten voimme pitäytyä kumpaan tahansa näkemykseen.

Osa 2. Hamaan siihen asti, kunnes pakanain täysi luku on sisälle tullut. Pakanoita tulee pelastumaan aina viimeiseen päivään saakka. Ainoa tapa, jolla juutalaiset voisivat pelastua pakanain täyden luvun tultua sisälle, olisi jonkinlainen 1000-vuotinen valtakunta, mutta sellaista ei ole.

Osa 3. Niin (tällä tavalla) koko Israel pelastuu. Teksti ei sano sitten, vaan tällä tavalla koko Israel pelastuu. Koko Israelin pelastuminen ei ole tapahtuma joka seuraa pakanoiden täyteen pelastumista. Se tapahtuu koko sen ajan, jolloin osa juutalaisista ovat paatuneita ja osa juutalaisista pelastuu, ja pakanoiden täyteys on tulossa sisään. Tätä kuvataan luvun 11 jakeissa 1-24.

Kun Stöckhardt sanoo, että vain epäuskoiset juutalaiset, jotka eivät ole paatuneita, kääntyvät kristilliseen uskoon ja että paatuneet juutalaiset eivät koskaan käänny, hän lausuu vain sen, mikä on totta itsessään.

Paatumuksessa¹⁷ on Hönecken mukaan erotettava luonnollinen paatumus, joka on kaikkein ihmisten osana perisyntin tähden. Se tarkoittaa, että sydämemme ei luonnostaan vastaanota Jumalan Sanan työtä (Hes.36:26, Matt.19:8, Mark.10:5, 16:14). Ihminen ei käsitä luonnostaan evankeliumia totuudeksi vaan pitää sitä hullutuksena (1.Kor.2:14, 1:23). Yksikään ihminen, koska hänessä on perisyntin takia alkuperäinen paatumus, ei voi pelastua, ellei Jumala tee vastahakoisesta ihmisestä Sanallaan ja Hengellään halullista. Alkuperäisestä paatumuksesta on erotettava varsinainen (actual) eli hankittu (acquired) paatumus. Sillä Raamattu tarkoittaa tilaa, jossa ihminen on kovettanut itsensä Jumalan Sanan vastustamiseen (2.Moos.7:3, 5.Moos.2:30, Ps.95:8, 2.Moos.4:21, Jer.5:3, Ps.64:5, Jes.6:10, Sak.7:11, 2.Moos.9:34, Apt.19:9, Heb.3:8,15, Heb.4:7, Room.9:18, Matt.13:15, Apt.28:27, Joh.12:40; 2.Kor.3:14. Hönecke määrittelee varsinaisen eli hankitun paatumuksen seuraavasti: Se on täydellistä piittaamattomuutta sekä Jumalan lain uhkauksille että hänen armolliselle vetoomukselleen (appeal) evankeliumissa sikäli kuin mikä tahansa kääntyminen Jumalan puoleen – alkaen hyödyllisestä sydämen vaikutteesta – on tarkastelun kohteena.¹⁸ Näin paatunut ihminen ei halua kuulla tai tuntea Jumalaa eikä kuulla hänen luokseen tulemisesta, kuten Vapahtaja sanoo Matt.23:37. ”Jerusalem, Jerusalem, sinä, joka tapat profeetat ja kivität ne, jotka ovat sinun tykösi lähetetyt, kuinka usein minä olenkaan tahtonut koota sinun lapsesi, niin kuin kana kokoaa poikansa siipiensä alle! Mutta te ette ole tahtoneet.”

”Israelia on osaksi kohdannut paatumus” (Room.11:25) näyttää¹⁹ Brugin mukaan viittaavan siihen, että jotkut, mutta eivät kaikki, juutalaiset ovat paatuneet sillä tavalla, että he eivät tule uskoon (varsinainen paatumus). Jotkut juutalaiset, joita vaivaa kaikkien ihmisten tavoin perisyntin alkuperäinen paatumus (mutta ei varsinainen paatumus), tulevat uskoon. Tällä tavalla jotkut, mutta eivät kaikki, juutalaiset tulevat uskoon ja kääntyneiden pakanoiden liittyessä heihin, kaikki tosi Israelista pelastuvat.²⁰ Raamattu ei kerro, kuinka suuri tuo pelastuneiden luku tulee olemaan, vaikka

¹⁷ WELSin prof. Adolf Hönecke (1835-1908) selvittää dogmatiikassaan laajasti Raamatun opetusta paatumuksesta. *Evangelical Lutheran Dogmatics*. Vol.2, s. 427-432. NPH 2009. Tämä kappale perustuu Hönecken tekstiin.

¹⁸ Hönecke, s.429.

¹⁹ Panning (s.195). ”On monia(juutalaisia), jotka ovat timantinkovasti asettuneet Kristusta vastaan...eivätkä sen tähden pelastu, mutta pakanat ovat väärässä, jos he ajattelevat, että tämä koskee kaikkia juutalaisia. Ei, juutalaisen kansan keskuudessa on niitä, jotka evankeliumi vielä voittaa lammastarhaan.”

²⁰ Tunnustukselliset luterilaiset eivät pidä kirkollisesti erottavana sitä sisällytetäänkö Room.11 hengelliseen Israeliin vain Israelin kansan valitut juutalaiset (näin opettavat esim. Armin Panning, Frans Pieper, G. Stöckhardt ja R.C.H. Lenski) vai valitut juutalaiset ja valitut pakanat yhdessä (John F. Brug). Sen sijaan selitys, jonka mukaan ”kaikki Israel” tarkoittaa jokaista juutalaista syntyperää olevaa ihmistä (koko kansaa, joka periytyy Aabrahamista) torjutaan. Ks. s.3.

Se kyllä kertoo sen, että kaikki juutalaiset eivät pelastu. Näin ollen emme voi tehdä pelastuneiden juutalaisten määrästä riitakysymystä.²¹

John Viehtsin opetus sanoista ”kaikki Israel on pelastuva”²²

Jos ymmärrämme Israelin jakeessa 26 viittaavan valittuihin ja uskoviin juutalaisten jäännökseen tai kaikkiin, jotka ovat Aabrahamin jälkeläisiä uskon kautta, sekä uskoviin juutalaisiin että uskoviin pakanoihin, sopii tämä Paavalin käsitteen ”Israel” käyttöön tässä ja muissa kohdissa. Se on sanan oikeutettu määritelmä. Se sopii kaikkeen muuhun, mitä Paavali on sanonut valinnasta Room.9-11:ssa. Se sopii jakeen 26 kielioppiin, koska nyt ”kaikki” voidaan ymmärtää sen kaikkein luonnollisimmalla tavalla. Tietenkin jokainen uskova poikkeuksetta pelastuu, olipa hän juutalainen tai pakana. Se sopii sanoihin, joilla Paavali aloittaa lauseen: ”Ja niin...” tai ”Ja tällä tavalla...” Se sopii muuhun Raamatun opetukseen lopun ajoista ja Kristuksen paluusta ja siihen varoitukseen, että tuomiopäivä voit tulla milloin tahansa. Se sopii kaikkeen, mitä Raamattu kertoo meille juutalaisista ja heidän taistelustaan Jumalan kanssa läpi historian. Se sopii Jeesuksen lopun ajan vertauksiin: Vertaus pahoista viinitarhureista ja viinitarhasta (Matt.21:33-46), vertaus suuresta hääjuhlasta (Matt.22:1-14) ja vertaus 5 viisaasta ja 5 tyhmästä neitsyestä (Matt.25:1-13). Yleensä ottaen se tulkinta, että ”kaikki Israel” merkitsee ”kaikkia niitä, jotka ovat Israelin keskuudessa todellisia Jumalan lapsia uskon kautta” (Israelin valitut) tai yleisemmin ”hengellistä Israelia”, joka käsittää jokaisen Jumalan lapsen uskon kautta olipa hän juutalainen tai pakana, antaa meille tavan ymmärtää Room.11:26, joka on yksimielisyydessä kaiken muun Raamatussa olevan kanssa, olipa kysymys sanoista tai lauseen kieliopista.

Mutta se opetus, että tulee olemaan juutalaisten joukkokääntymys vähän ennen Jeesuksen paluuta, tuo ongelmia muulle Raamatun opetukselle. Sitä ei opeteta eikä siihen edes vihjaista missään muualla Raamatussa. Sitä on vaikea saada sopimaan sanan ”kaikki” kanssa lauseessa ”kaikki Israel”. Ei ole kysymys siitä, että emme haluaisi jokaisen juutalaisen tulevan Jeesuksen luo ja pelastuvan. ”Jumala, meidän Vapahtajamme, haluaa kaikkien ihmisten pelastuvan ja tulevan totuuden tuntemiseen.” Kysymys on siitä, että tätä opetusta on vaikea saada sopimaan Raamatun laajempaan asiayhteyteen ja Room.11:26:n välittömään asiayhteyteen.

²¹ Brug toteaa, että Jacobs ei tehnyt pelastuvien juutalaisten määrästä kirkkoa erottavaa riitakysymystä emmekä mekään saa tehdä niin.

²² Sähköpostissa Juhani Viitalalle 28.6.2013.